

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

2. Columna Virtus. Quæ spectanda sint in Colu[m]na qualibet: & quænam
In virtute vt symbolicè Colu[m]na dicatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

ARTICULUS II.

COLUMNA VIRTUS

*Quæ spectanda sint in Columna qualibet; & quæ-nam in virtuti,
ut symbolicè Columna dicatur.*

IN Columnis singulis hæc attendi debent. *Primum*, materia, quæ initio fuit lignum, deinde lapis, marmor, æs, argentum: in divino Codice sunt præterea, ignis, nubes, fumus. *Secundum*, partes integrantes, quas ad tres reduco, confusionis vitandæ gratia. *Prima* est *Basis* columnæ, sub quo nomine comprehenditur σερεοβάτης
συλιβάτης, τπέρα. *Secunda* est *Scapus*, pars illa, quæ perpendiculariter basi infistit. Italis dicitur corpus columnæ, *Tertia* tandem *Epistylum*, capitulum, vel catellum, quod scapo imponitur: cui adjungi solent volutæ, torques, Zophori, encarpæ, similiaque emblemata. *Tertium* vero consideranda est forma, quæ diversa est, uti & Columnarum genera. Quæ Vitruvius tria facit, *Doricum*, *Corinthicum*, *Ionicum*: alii *Tusculanicum*, & *Italicum* addunt, ut sint genera quinque. *Quartum* denique, quod spectari debet in Columnâ, est *Figura*, & certa conformatio. Si quidem, aliæ sunt rotundæ, aliæ planæ: aliæ striatæ, ut sunt in hac basilicâ, quæ cavitates illas modicas seu liras habent: aliæ ex uno aliquo saxo, quales nullæ hujus templi, si columellas illas, sive clatros, ante choros pensiles excipias: denique, aliæ sunt structiles, è pluribus saxis constructæ, opere cæmentitio, lateritio, aut lapideo.

Ut hæc autem Virtutibus applicentur, Præmittendum quod observant Philosophi in præambulis ad Logicam
dum

dum quærent, an Logica sit simul practica & speculati-
 va? ac Theologi prima Par. q. 1. art. 6. dum disputant,
 utrum Theologiæ utrumque conveniat? Docui autem
 ego utroque loco, eandem scientiam esse simul practi-
 cam & speculativam: nam etiam si eæ videantur oppo-
 sitæ specie differentiæ in aliis quibusdam, tamen in di-
 ctis scientiis, præsertim in Theologica conjunguntur
 absq; ullo incommodo. Siquidem quæ disparata sunt in
 inferioribus ac dispersa, uniuntur in superioribus. Ita,
 cum sensus quilibet corporis exterior non possit nisi
 unum aliquod objectum percipere, sensus communis
 interior, eoq; superior de omnibus sensuum externo-
 rum objectis judicat. Sic cum homo unum aliquod ob-
 jectum, specie unica, Angelus plurima intelligit per uni-
 cam. Simile quid in re nostra contingit. Licet enim in
 Architectura vulgari, quod est fundamentum, aut pa-
 ries, non sit Columna: & quod est paries, non sit te-
 ctum, quod est fenestra, non habeat rationem portæ, &
 multo minus sit aula, vel conclave; tamen in Archite-
 ctura sacra, in qua virtutes sunt ædificii spiritualis par-
 tes, ob eminentiam quandam illius disciplinæ, & varias
 perfectiones in una Virtute contentas, seu delitescen-
 tes, Virtus una eademque potest dici fundamentum,
 columna, aula, paries, ut in harum commentatio-
 num progressu palam fiet.

(***)

☉(○)☉

Dd

ART. 2.